

Artykuł opracowany przez Polską Izbę Przemysłu Chemicznego

POLSKA CHEMIA – CENTRUM TRANSFORMACJI ENERGETYCZNO-KLIMATYCZNEJ A NOWA RZECZYWISTOŚĆ

Po trwającej ponad dwa lata pandemii, w obliczu toczącej się w Ukrainie wojny, polskiemu przemysłowi chemicznemu ponownie przychodzi zmierzyć się z nową rzeczywistością, która po raz kolejny okazała się nieprzewidywalna. Branża chemiczna, stanowiąc centrum transformacji energetyczno-klimatycznej, staje przed nowymi wyzwaniami związanymi m.in. z zakłóceniami w łańcuchach dostaw czy koniecznością poszukiwania nowych kierunków handlowych, nie ustając w realizacji ambitnych, „zielonych” celów unijnych.

Rozgrywająca się za naszą wschodnią granicą wojna ma oczywisty wpływ na sytuację gospodarczą na całym świecie, a jej skutki odczuwa wiele branż, w tym przemysł chemiczny, który jest swoistym „multisektorem”. Polska Chemia¹ to nie tylko duże zakłady i grupy chemiczne, ale także średnie i małe przedsiębiorstwa; to dziesiątki podsektorów i gałęzi, setki procesów i tysiące produktów. To ogromna liczba rozwiązań, aplikacji, powiązań, dostawców i klientów – system naczyń połączonych, który został dotknięty wojną i jej wynikającymi z niej implikacjami.

Nowa, złożona rzeczywistość

Wojna w Ukrainie niewątpliwie wpłynie na kwestie związane z dekarbonizacją w Europie, ale czy zweryfikuje również zielone cele transformacji i przyszłą wspólnotową politykę energetyczno-klimatyczną? Unia Europejska podkreśla, że chce przyspieszyć działania zmierzające ku ograniczeniu emisji i jest to w tym momencie kluczowe, wskazuje również, że to na rozwój energii ze źródeł odnawialnych (OZE), biogazów oraz poprawę efektywności energetycznej w kolejnych latach będzie kłaść największy nacisk. Wszystko po to, by w jak największym stopniu i jak najszybciej uniezależnić się od surowców rosyjskich.

– Szczególne wyzwania czekają w najbliższym czasie sektory energochłonne, a do takich należy chemia. Jest to tyle istotne, iż rosnące koszty energii, surowców, powodują, że utrzymanie konkurencyjności przemysłu chemicznego staje się poważnym wyzwaniem. Branża chemiczna, jako jedna z najbardziej innowacyjnych gałęzi przemysłu, będzie pełnić w procesie transformacji klimatyczno-energetycznej fundamentalną rolę i dołącza do głównych graczy w projektowaniu wszelkich środowiskowych rozwiązań. Produkty chemiczne, jako kluczowe dla rozwoju nowych narzędzi, procesów, urządzeń oraz niezbędne do istnienia różnych innych gałęzi, branż, sprawiają, że sektor chemiczny będzie napędem przemian, przed którymi stoi obecnie cała dążąca do osiągnięcia

---

¹ Pisownia wyrażenia „Polska Chemia” wielkimi literami to celowo stosowany przez Polską Izbę Przemysłu Chemicznego zabieg jako synonim dla polskiego przemysłu chemicznego i polskiej branży chemicznej. Sformułowanie „Polska Chemia” stanowi także element wielu kluczowych projektów realizowanych przez PIPC, np. Kampania Polska Chemia, Godło Polska Chemia (znak zastrzeżony), Magazyn Polska Chemia, Kongres Polska Chemia.

neutralności klimatycznej Europa – podkreśla **dr inż. Tomasz Zieliński, Prezes Zarządu Polskiej Izby Przemysłu Chemicznego (PIPC).**

Wstrzymanie w ostatnim czasie dostaw rosyjskiego gazu ziemnego do Polski, jak wskazuje Piotr Naimski, pełnomocnik Rządu do spraw Strategicznej Infrastruktury Energetycznej, prawdopodobnie będzie mieć wpływ na cały rynek europejski. W 2021 r. całkowite zużycie gazu w Polsce wyniosło około 20 mld m³. Jak wskazuje Ministerstwo Klimatu i Środowiska, krajowe magazyny gazu mają pojemność 3,5 mld m³ i są w 80 proc. zapełnione, a Polska jest w stosunkowo dobrej sytuacji – nasz kraj już jakiś czas temu zaczął inwestować w dywersyfikację dostaw i infrastrukturę w zakresie gazu ziemnego.

Blisko połowa gazu zużywanego przez przemysł krajowy jest zużywana przez sektor chemiczny – największe ilości gazu zużywają dwa sektory przetwórstwa przemysłowego: firmy produkujące chemikalia i produkty chemiczne oraz produkujące koks i produkty rafinacji ropy naftowej. Gaz ziemny jest jednym z najważniejszych źródeł energii. W przemyśle chemicznym wykorzystywany jest jako surowiec do otrzymywania acetylenu, cyjanowodoru, amoniaku, sadzy, wodoru i gazu syntezowego (mieszaniny tlenku węgla i wodoru) wykorzystywanego do produkcji metanolu, alkenów, kwasów karboksylowych oraz wielu innych związków organicznych.

Nowa wizja polityki energetyczno-klimatycznej

Dla przemysłu chemicznego tocząca się wojna w Ukrainie to także zachwianie równowagi handlowej i potrzeba znalezienia nowych rynków zbytu dla wielu firm z krajowego sektora chemicznego. – *W obliczu nowej rzeczywistości, która po raz kolejny okazała się nieobliczalna, przemysł stoi również przed dodatkowymi wyzwaniami związanymi z transformacją energetyczną. Wojna w Ukrainie niewątpliwie wpłynie na kwestie związane z bezpieczeństwem surowcowym, a tym samym dekarbonizacją w Europie i w pewnym sensie wymusi ponowne przemyślenie wizji i przyszłości polityki energetyczno-klimatycznej UE tak, aby możliwe było przyspieszenie przemian. Sytuacja, w której się znaleźliśmy, wymusza wypracowanie nowego „modelu” przemysłu chemicznego. Branża – będąc centrum transformacji – wymaga odpowiedniego wsparcia, gwarantującego konkretne rozwiązania, które będą stanowić próbę znalezienia nowych rynków zbytu dla dotkniętych sytuacją przedsiębiorstw, czy też będą przeciwdziałać np. utracie ich zdolności produkcyjnej* – wskazuje **dr inż. Tomasz Zieliński.**

Wojna w Ukrainie pozycjonuje potrzeby branży w sposób oczywisty, jednak mierzy się ona również z szeregiem wyzwań związanych z ambitnymi unijnymi celami klimatycznymi. Jednym z narzędzi Unii Europejskiej mających urealnić dążenie do osiągnięcia planów jest przyjęty w połowie lipca 2021 r. [Pakiet „Fit for 55”](#), który stanowi bazowy element koncepcji Europejskiego Zielonego Ładu. Wiele z tzw. wniosków ustawodawczych Pakietu w sposób znaczący wpłynie na funkcjonowanie całego europejskiego, w tym polskiego, przemysłu chemicznego, który będzie musiał zmierzyć się z nowymi wyzwaniami. Wdrażane i wszelkie kolejne, planowane inwestycje Polskiej Chemii mają być odpowiedzią na idee dotyczące zrównoważonego rozwoju i unijne plany zmierzające ku dekarbonizacji, która nabiera jeszcze większego znaczenia w kontekście toczącej się w Ukrainie wojny i konieczności jak najszybszego uniezależnienia się od surowców z Rosji.

Niezależność energetyczna - w jakim kierunku zmierzamy?

Ambitne cele w zakresie nieskoemisyjności, jednego z głównych elementów Europejskiego Zielonego Ładu, powodują, że chemia stanie się jednym z liderów w projektowaniu wszelkich „zielonych” rozwiązań. W obliczu wojny i napiętej sytuacji geopolitycznej, niezbędna jest dywersyfikacja źródeł energii i miks energetyczny. Coraz więcej mówi się o pozyskiwaniu energii z odnawialnych źródeł – warto podkreślić, że to przemysł chemiczny tworzy podstawowe elementy potrzebne choćby do budowy paneli słonecznych czy turbin wiatrowych. W związku z ambitnymi celami Unii Europejskiej w zakresie dekarbonizacji przedsiębiorcy zaczynają zwracać oczy także ku inwestycjom w małe reaktory modułowe (tzw. SMR) - temat ten będzie coraz bardziej obecny w dyskursie publicznym w najbliższym czasie.

Unia Europejska wielki potencjał na drodze do neutralności klimatycznej dostrzega także w nazywanym „paliwem przyszłości” wodorze i planuje przeznaczyć - w ramach różnego rodzaju mechanizmów finansowania - nawet do 400 mld euro na projekty wodorowe do 2050 roku. Przemysł chemiczny odegra w „[wodorowej rewolucji gospodarczej](#)” kluczową rolę – nie tylko w opracowywaniu, projektowaniu rozwiązań, lecz także w ich wdrażaniu. Chemia jest bowiem głównym producentem wodoru i to jej rozwiązania będą wpływać na rozwój innowacyjnych wodorowych technologii, w których Unia Europejska upatruje jednego z ważniejszych sposobów realizacji założeń zielonej transformacji. Polska Izba Przemysłu Chemicznego, jako ekspercka organizacja branżowa, stanowiąca m.in. platformę wymiany wiedzy, doświadczeń oraz dobrych praktyk, czynnie zainteresowana tematyką i wspierająca zrzeszone przedsiębiorstwa, została jednym z 37 podmiotów, które w kwietniu 2022 r. podpisały umowę o [powołaniu Mazowieckiej Doliny Wodorowej \(MDW\)](#).

Choć o wodorze mówi się obecnie bardzo wiele, to do „gazów przyszłości” zalicza się również biometan. Co ważne, jego stosowanie nie wymaga tak dużych zmian infrastrukturalnych – może być wtłaczany do już istniejących sieci gazowych, dlatego myśląc o dekarbonizacji, nie można o nim zapominać.

Dialog i wsparcie

W skali kraju Polska Chemia nie od dziś jest swoistym „przemysłem przemysłów”, który wymaga odpowiedniego wsparcia. – *Pogodzenie celów ekologicznych z codziennym funkcjonowaniem branży w trudnych warunkach – z którymi po raz kolejny przychodzi nam się mierzyć w obliczu otaczającej nas nieprzewidywalnej rzeczywistości – nie będzie proste. Przed nami konieczność przebudowy europejskiej gospodarki – jako przemysł chemiczny stoimy w samym centrum w tej transformacji –* dodaje **Prezes Zarządu PIPC, dr inż. Tomasz Zieliński**.

Sektor chemiczny, który został oficjalnie uznany w ogłoszonej w czerwcu 2021 r. Polityce Przemysłowej Polski za strategiczny dla polskiej gospodarki, powinien otrzymać konkretne, realne wsparcie w zakresie niwelowania gwałtownych zmian, czy to spowodowanych regulacjami (krajowymi lub unijnymi), czy wzrostem kosztów energii, z którą – będąc branżą energochłonną – musi się stale mierzyć. Biorąc pod uwagę szereg stawianych przed sektorem wymogów związanych z ekologiczną transformacją, która jest niezwykle kosztowna, do wszelkich tworzonych regulacji należy podchodzić w sposób szczególny i odpowiedzialny.

Kluczowa będzie zatem kwestia wypracowania – w dialogu z krajową administracją – rozwiązań, które będą wspierać różnego rodzaju przedsięwzięcia branży, w tym innowacje i inwestycje. Stanowiłoby to realną pomoc i odpowiedź na potrzeby w zakresie opracowywania nowych produktów, technologii odpowiadających na stawiane przed sektorem wyzwania energetyczno-klimatyczne.

Tematy związane z wyzwaniami przemysłu chemicznego w zmieniającej się rzeczywistości będą także przedmiotem [IX Kongresu Polska Chemia](#) – najważniejszego i największego wydarzenia branży chemicznej w Polsce i Europie Centralnej. [Unikalna agenda](#), liczni eksperci, [renomowani partnerzy](#), strefa expo i networking – wszystko to już w terminie 1-2 czerwca br., stacjonarnie, w wyjątkowej przestrzeni konferencyjno-wypoczynkowej [Cukrowni Żnin](#).

Podczas IX Kongresu Polska Chemia w zakresie tematyki energetyczno-klimatycznej będziemy rozmawiać m.in. o:

- dywersyfikacji źródeł energii w kontekście warunków geopolitycznych i polityki energetyczno-klimatycznej UE;
- technologiach wodorowych – rozwiązaniach, inwestycjach i potrzebach;
- małych reaktorach modułowych i o tym, czy stanowią realną szansę na czystą energię;
- efektywności energetycznej jako sposobie na zwiększanie konkurencyjności;
- sposobach na optymalizację kosztów energii;
- odnawialnych źródła energii – strategicznych rozwiązaniach, kierunkach rozwoju;
- nowoczesnych strategiach zarządzania energią w przedsiębiorstwie.

[Rejestracja na IX Kongres Polska Chemia](#) już trwa – serdecznie zapraszamy.

Artykuł opracowany przez Polską Izbę Przemysłu Chemicznego.

Więcej informacji na stronie: www.pipc.org.pl

Kontakt dla mediów:

Adres email: media@pipc.org.pl, nr tel.: 22 828 75 06

Polska Izba Przemysłu Chemicznego (PIPC)

[Polska Izba Przemysłu Chemicznego](#) powstała w 1988 r. i jest największą organizacją reprezentującą branżę chemiczną na arenie krajowej i międzynarodowej. Izba bierze czynny udział w procesach legislacyjnych oraz wspiera działania na rzecz rozwoju branży. PIPC jest realizatorem wielu projektów tj: „[Kongres Polska Chemia](#)”, „[Kampania Polska Chemia](#)”, „[Bezpieczna Chemia](#)”, „[Forum Rozwoju Przemysłu](#)”, „[Chemia 4.0](#)”, „[ChemHR](#)”, czy „[Energia dla Chemii](#)”.